

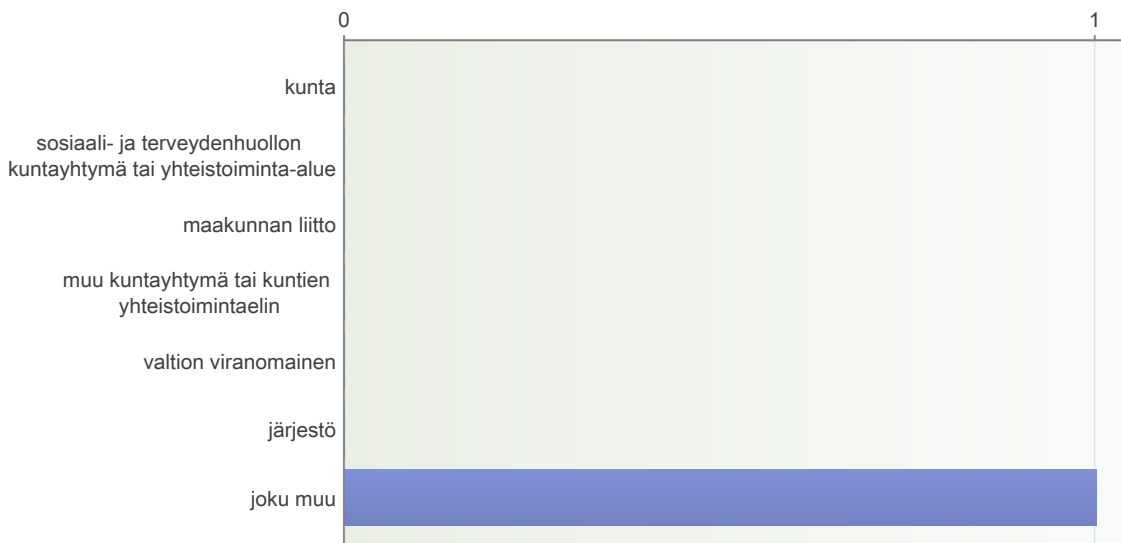
1. TAUSTATIEDOT

Vastaajien määrä: 1

Vastaajatahon virallinen nimi	Vastauksen kirjanneen henkilön nimi	Vastauksen vastuuhenkilön yhteystiedot	Lausuntopyyntöä käsittelevä päivämäärä toimielimessä	Toimielimen nimi
Koulukuraattorit-Skolkuratorer ry	Hanna Gråsten-Salonen	puh. 050 595 0974, hanna.grasten-salonen@tampere.fi	21.10.2016	Koulukuraattorit-Skolkuratorer ry:n hallitus

2. Onko vastaaja

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: joku muu

- yhdistys

3. 1. Voidaanko esityksellä kaventaa väestön terveys- ja hyvinvointieroja sekä parantaa palvelujen yhdenvertaistasaatavuutta? Jos ei, niin miten ehdotusta tulisi siltä osin muuttaa?

Ei vastauksia.

4. 2. Antaako esitys riittävät edellytykset saavuttaa 3 miljardin euron kustannusten kasvun hillinnän tavoite? Jos ei, miten tavoitteen saavuttamisen edellytyksiä voitaisiin parantaa?

Ei vastauksia.

5. 3. Toteutuuko demokratia esityksessä riittävällä tavalla? Jos ei, miten esityksen kansanvaltaisuutta voisi vahvistaa?

Ei vastauksia.

6. 4. Muodostaako maakuntalaki tarkoituksenmukaisen yleislain tulevien maakuntien hallinnon ja talouden järjestämiselle?

Ei vastauksia.

7. 5. Maakuntalain 2 luvussa määritellään maakunnan tehtävät. Onko maakunnalle esitetty tehtäväkokonaisuus uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

Ei vastauksia.

8. 6. Maakuntalain 5 luvussa säädetään maakunnan asukkaiden osallistumisoikeuksista. Ovatko osallistumisoikeudet turvattu esityksessä riittävällä tavalla?

Ei vastauksia.

9. 7. Maakuntalain 9 luvussa säädetään maakunnan palvelulaitoksesta. Onko siitä esitetty säädettäväksi tuottamisen organisoinnin näkökulmasta tarkoituksenmukaisesti?

Ei vastauksia.

10. 8. Maakunnan talouden ohjaus perustuu erityisesti maakuntalakiin ja maakuntien rahoituslakiin. Ohjaavatko maakuntien rahoitusmalli ja maakuntalain mukainen taloudenohjausmekanismi maakuntien taloudenhoitoa tarkoituksenmukaisella tavalla?

Ei vastauksia.

11. 9. Muut vapaamuotoiset huomiot maakuntalaista.

Ei vastauksia.

12. 10. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 4 §:ssä säädettäisiin palvelujen saatavuudesta ja saavutettavuudesta. Säännöksen mukaan palvelut on toteutettava väestön tarpeet huomioon ottaen lähellä asiakkaita, mutta säännöksen mukaisten edellytysten täytyessä palveluja voidaan koota suurempiin kokonaisuuksiin. Onko säännös palvelujen saatavuuden näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

Ei vastauksia.

13. 11. Maakunnat muodostavat 5 yhteistyöaluetta, joista kussakin on 3–4 maakuntaa. Yhteistyöalueeseen kuuluvat maakunnat laativat sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 16 §:n mukaisen yhteistyösopimuksen. Siinä maakunnat sopivat keskinäisestä yhteistyöstä palvelujen järjestämisessä ja toteuttamisessa. Sopimus on oikeudellisesti maakuntia sitova. Onko sopimuksen sitovuus perusteltua?

Ei vastauksia.

14. 12. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 16 §:n mukaan laadittavassa yhteistyösopimuksessa on sovittava toimenpiteet palvelujen integraation varmistamiseksi. 23 §:n mukaisesti palvelun tuottajan velvollisuutena on valmistaa palveluketjujen integraation toteutuminen ja toimittava integraation edellyttämässä yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. Ovatko säännökset riittäviä asiakaslähtöisen integraation toteutumiseksi?

Ei vastauksia.

15. 13. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain mukaan valtion ohjausta vahvistetaan sosiaali- ja terveystalouksissa (19 §, 4 luku, 6 luku). Onko tämä uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta perusteltua?

Ei vastauksia.

16. 14. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 22 §:n mukaan maakunnan on omassa toiminnassaan erotettava sosiaali- ja terveydenhuollon järjestäminen ja palvelujen tuottaminen. Onko järjestämisen ja tuottamisen erottaminen uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta tarkoituksenmukaista?

Ei vastauksia.

17. 15. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 22 §:n mukaan maakunnalla on yhtiöittämisvelvollisuus maakunnan hoitaessa sosiaali- ja terveydenhuollon tehtäviä kilpailutilanteessa markkinoilla tai jos palvelut ovat valinnanvapautta koskevissa säännöksissä tarkoitettua laajan valinnanvapauden piirissä. Onko ratkaisu tarkoituksenmukainen?

Ei vastauksia.

18. 16. Muut vapaamuotoiset huomiot sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislaista.

Ei vastauksia.

19. 17. Kysymys vain kunnille: Voimaanpanolaissa on tarkoitus säätää siitä, mihin maakuntaan kunnat kuuluvat uudistuksen tullessa voimaan. Katsotaanko kunnassanne, että sen tulee kuulua voimaanpanolain 5 §:ssä esitettyyn maakuntaan?

Ei vastauksia.

20. 18. Kysymys vain kunnille: Mikäli vastasitte edelliseen kysymykseen ei, mihin maakuntaan kunnan tulisi kuulua ja miksi? (Kunnan tulee toimittaa valtuuston päätösasiakirja sosiaali- ja terveysministeriöön)

Ei vastauksia.

21. 19. Väliaikaishallinnosta sekä väliaikaisen valmistelutoimielimen tehtävistä ja toimivallasta säädetään voimaantulolain 2 luvussa. Onko väliaikaishallinnosta säädetty riittävällä tavalla?

Ei vastauksia.

22. 20. Voimaantulolain 14 §:n mukaan kunnallisia sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja tuottavissa organisaatioissa työskentelevä henkilöstö siirtyisi maakuntien palvelukseen liikkeenluovutuksen periaatteiden mukaisesti. Lisäksi henkilöstö, joka muualla kunnan hallinnossa tai tukipalveluissa tekee pääasiallisesti sosiaali- ja terveydenhuollon tehtäviä, siirtyisi maakuntien palvelukseen. Onko henkilöstön siirtymisestä esitetty säädettäväksi henkilöstön aseman näkökulmasta tarkoituksenmukaisesti?

Ei vastauksia.

23. 21. Voimaantulolain 4 luvun mukaan lakisääteisten kuntayhtymien koko omaisuus sekä kuntien irtain omaisuus siirtyy maakunnille. Kuntien toimitilat ja kiinteistöt jäävät kuntien omistukseen. Onko omaisuusjärjestelyjä koskeva ratkaisu hyväksyttävä?

Ei vastauksia.

24. 22. Jos vastasitte edelliseen kysymykseen ei tai ei pääosin, millä tavoin omaisuusjärjestelyt pitäisi toteuttaa?

Ei vastauksia.

25. 23. Voimaantulolain 41 §:ssa säädettäisiin kunnan tuloveroprosentista vuosina 2019 – 2021. Pidätkö veronmaksajien yhdenvertaisen aseman näkökulmasta perusteltuna, että kuntien veroprosentteja esitetään rajoitettavaksi kolmen vuoden määräajaksi?

Ei vastauksia.

26. 24. Voimaantulolain 42 §:n mukaan maakunnan on perustettava sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain tarkoittamat maakunnan palvelulaitoksen tytäryhtiöt, jotka tuottavat lailla erikseen säädetyn laajan valinnanvapauden piiriin kuuluvia palveluita siten, että yhtiöittäminen on toteutettu 31.12.2020. Onko esitetty siirtymäaika riittävä maakunnan yhtiömuotoisen tuotannon organisoimiseksi?

Ei vastauksia.

27. 25. Muut vapaamuotoiset huomiot voimaanpanolaista.

Ei vastauksia.

28. 26. Valtio rahoittaa perustettavien maakuntien toiminnan, eli vastuu sosiaali- ja terveyspalveluiden rahoittamisesta osoitetaan valtiolle. Onko ratkaisu uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

Ei vastauksia.

29. 27. Maakuntien tuloja ovat valtion rahoitus (3 §) sekä asiakas- ja käyttömaksutulot (4 §). Lisäksi maakunnat voivat ottaa lyhytaikaista lainaa (3 §). Valtion rahoituksen kasvua rajoitetaan vuosittaisessa tarkistuksessa julkisen talouden kantokyvyn turvaamiseksi (6 ja 29 §). Onko maakunnilla riittävät taloudelliset edellytykset suoriutua lakisääteisistä tehtävistä?

Ei vastauksia.

30. 28. Ovatko maakuntien valtion rahoituksen määräytymisessä käytettävät palvelujen käyttöä kuvaavat tarvetekijät (luku 3, ml. uusi hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kerroin) ja niiden painokertoimet perusteltuja?

Ei vastauksia.

31. 29. Sosiaali- ja terveydenhuollon rahoituksessa siirrytään asteittain menoperusteisesta rahoituksesta tarveperusteiseen rahoitukseen. Onko maakuntien rahoitukselle vuosille 2019–2023 esitetty siirtymäaika (27 – 28 §) riittävä?

Ei vastauksia.

32. 30. Muut vapaamuotoiset huomiot maakuntien rahoituslaista.

Ei vastauksia.

33. 31. Pidättekö esitettyjä tapoja maakuntajaon muuttamiseksi tarkoituksenmukaisena? (erityisesti maakuntajakolain 2 ja 10 §)

Ei vastauksia.

34. 32. Muut vapaamuotoiset huomiot maakuntajakolaista.

Ei vastauksia.

35. 33. Ovatko valtionosuusjärjestelmään esitetyt, sote-uudistuksesta aiheutuvien merkittävien kuntakohtaisten muutosten lieventämiseksi esitetyt tasausjärjestelyt ja muut muutokset hyväksyttäviä ja riittäviä (laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta 24 §, 27§ 27 b§ ja 55§)?

Ei vastauksia.

36. 34. Ovatko valtiosuus-kriteerit (ml. uusi hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen -kriteeri) sekä niiden painotukset perusteltuja (laki kunnan peruspalvelujen valtiosuudesta, luku 2 sekä luonnos valtioneuvoston asetukseksi kunnan peruspalvelujen valtiosuudesta 3 §)?

Ei vastauksia.

37. 35. Vapaamuotoiset huomiot hallituksen esityksen valtiosuuskokonaisuudesta.

Vastaajien määrä: 1

- Kunnan peruspalvelujen valtiosuutta koskevan lakiluonnoksen yksityiskohtaisissa perusteluissa (s. 253 - 254) on esitetty, että opiskeluhoollon kuraattori- ja psykologipalvelut siirtyvät maakuntiin ja ns. muu yhteisöllinen oppilashuolto jää kuntiin. Esityksen tavoitteena on em. palvelujen tehostuminen. Tällä hetkellä ei kuitenkaan ole mitään todellista tietoa siitä, tehostuvatko kuraattori- ja psykologipalvelut maakuntiin siirtämisellä. Hyväksyessään oppilas- ja opiskelijahuoltolain (1287/2013) eduskunta edellytti vastauksessaan (EV 218/2913 vp) kyseisen lain toimeenpanon arviointia. Kansallinen koulutuksen arviointikeskus (Karvi) toteuttaa lain arvioinnin vuosina 2016-2017 opetus- ja kulttuuriministeriön tehtävänantona. Opetus- ja kulttuuriministeriön tulee antaa asiasta selvitys eduskunnan sivistysvaliokunnalle kevätistuntokaudella 2018 (SiVM 14/2013 vp). Vasta tuon arvioinnin valmistuttua saadaan valtakunnallisesti todellista tietoa opiskeluhoollon vaikuttavuudesta, tehostumisesta, palvelujen saatavuudesta ja henkilöstön riittävydestä ja mihin suuntaan opiskeluhoollon tulisi kehittää.

Esitys kuraattori- ja psykologipalvelujen siirtämisestä maakuntiin on ristiriidassa oppilas- ja opiskelijahuoltolain tavoitteiden ja säädösten, kuntalain 1 §:n sekä sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lakiluonnoksen 7 §:n kanssa. Kuntalaki (1§) säättää kunnan tehtäväksi hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen. Luonnos sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä (7§) esittää säädettäväksi nimenomaisesti ensisijaisesti kunnan tehtäväksi terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen.

Lasten ja nuorten viettäessä suurimman osan ajastaan koulussa ja oppilaitoksissa on oppilas- ja opiskeluhoollon keskeisessä asemassa lasten ja nuorten terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi. Kunta ei kykene lakisääteistä veloitettaan lasten ja nuorten hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi suunnittelemaan ja toteuttamaan, mikäli maakunta päättää tähän työhön käytettävistä resursseista. Velvoite ja resurssit sen toteuttamiseen on säädettävä yhdelle ja samalle taholle.

Kunta opetuksen ja koulutuksen järjestäjänä viime kädessä vastaa oppilaiden ja opiskelijoiden opintoedellytyksistä ja hyvinvoinnista koulussa ja oppilaitoksissa. Siksi vastuu opiskeluhoollon kuraattori- ja psykologipalvelujen järjestämisestäkin on oltava sillä sekä yksityisillä opetuksen ja koulutuksen järjestäjillä. Tähän on osoitettava myös rahoitusta.

Kunnissa opiskeluhoollon palvelujen tehokkuus on varmistettu sillä, että kuraattorit ja psykologit on sijoitettu valtaosassa kuntia opetustoimeen mahdollisimman lähelle palvelujen käyttäjiä. Palvelujen siirtäminen maakuntiin lisäisi byrokratiaa, koska on rakennettava järjestelmä ja kriteerit siihen, millä perusteella opiskeluhoollon palveluja jatkossa kuntiin ja yksityisille kouluille ja oppilaitoksille ja niissä opiskeleville oppilaille ja opiskelijoille kohdennetaan. Oppilas- ja opiskelijahuoltolakia säädettäessä jo ymmärrettiin, että opiskeluhoollon palvelujen tarpeen arviointi onnistuu parhaiten, kun se tapahtuu opetustoimessa, kouluissa ja mahdollisimman lähellä työn kohdetta. Siksi yksityisille oppilaitoksille annettiin mahdollisuus järjestää itse omat opiskeluhoollon kuraattori- ja psykologipalvelut.

Esitetty siirto ei ole tuomassa opiskeluhoollon kuraattori- ja psykologipalveluihin resurssilisäyksiä, päinvastoin. Vuosien 2015-2029 aikana on tarkoitus säästää kolme miljardia sote-kustannuksia eli 250 miljoonaa vuosittain. Byrokratiaa ei ole vara kasvattaa.

Opiskeluhoollon kuraattoreiden ja psykologien työ muodostuu täysin opiskeluhoollon tehtävistä ja toiminnasta

sekä tiiviistä yhteistyöstä opetushenkilöstön kanssa kouluissa ja oppilaitoksissa. Yhteisöllinen opiskeluhoitotyö on ensisijainen opiskeluhoillon toimintamuoto ja siksi opiskeluhoillon kuraattorien ja psykologien toimiminen kiinteästi koulussa ja oppilaitoksissa on tärkeää. Kunta tai yksityiset koulutuksen järjestäjät eivät voi vastata yhteisöllisestä opiskeluhoillosta, mikäli heillä ei ole siihen tarkoitettua henkilöstöä eikä se voi vaikuttaa siihen kohdistettavaan resurssiin. Kuraattorien ja psykologin työstä noin puolet on yhteisöllistä opiskeluhoiltoa. Kuraattorien ja psykologin toimintaa säätelee myös perusopetuslaki, lukiolaki ja laki ammatillisesta koulutuksesta sekä opetussuunnitelmien perusteet oppilas- ja opiskelijahuoltolain ohella. Kuraattorien ja psykologien lakisääteisen tehtävän hoitamisen kannalta on tärkeää kiinteä yhteistyö koulun ja oppilaitoksen hallinnon ja perusopetuksen, lukiokoulutuksen ja ammatillisen koulutuksen hallinnon kesken. Tämän työn ja sen resursoinnin, ohjaamisen ja kehittämisen paras asiantuntemus ja osaaminen ovat opetustoimessa, lähellä koulujen ja oppilaitosten arkea, ei maakuntatasolla sosiaali- tai terveystoimessa.

Opiskelijan näkökulmasta kuraattori ja psykologi ovat aikuisia, jotka tuntevat oppilaat ja opiskelijat, opiskeluympäristön ja alueen erityispiirteet ja heitä on helppo lähestyä koulupäivän aikana. Kyseessä on ongelmia ennaltaehkäisevä matalan kynnyksen palvelu. Tämä peruspiirre menetetään, jos kuraattorit ja psykologit muuttuvat maakunnasta lähetetyiksi keikkatyöläisiksi.

Koulukuraattorit ry ei kannata sote- ja maakuntauudistuksessa opetustoimen alaisuuteen kuuluvien henkilöiden siirtämistä maakuntiin. Jos opetustoimen kuraattorit ja psykologit sijoitettaisiin maakuntien työntekijöiksi, vaarana tällöin on:

- Maakunnan päättäessä kuraattorien ja psykologien määrän, resurssit ja työn toimintatavat on tämä täysin irrallaan kouluista ja oppilaitoksista, jolloin palvelutarpeen mukainen kohdentaminen olisi mahdotonta ja lisäisi byrokratiaa.
- Toimintatapoja ei pystytä rakentamaan maakunnissa koulujen ja oppilaitosten tarpeiden mukaisesti, mikä on opiskeluhoitolaian lähtökohta.
- Kuraattorien ja psykologien työssä korostuisi korjaava yksilöllinen opiskeluhoito ja vastaanottotyö, vaikka oppilas- ja opiskelijahuoltolaki korostaa nimenomaan yhteisöllisen opiskeluhoillon merkitystä.
- Oppilaan ja opiskelijan näkökulmasta ei kyse olisi enää oppilaitosten omista tutuista ja pysyvistä kuraattoreista ja psykologeista, vaan ulkoapäin lähetetyistä, vaihtuvista resurssipsykologeista ja -kuraattoreista, joiden suhde oppilaisiin ja opiskelijoihin sekä heidän arkeensa olisi etäinen ja byrokraattinen.
- Rehtorin tehtävänä on johtaa koulun opiskeluhoiltoa. Joissakin tilanteissa voisi syntyä ristiriitailanteita rehtorin opiskeluhoillon johtamistehtävän ja maakunnasta käsin tapahtuvan opiskeluhoillon johtamisen kesken.

Koulukuraattorit ry esittää, että jatkossakin opiskeluhoillon kuraattori- ja psykologipalvelujen tulee kuulua kunnan järjestämisvastuulle. Kunnalle on kohdennettava rahoitus näiden palvelujen järjestämiseen, eikä niitä tule siirtää maakunnille. Yksityisellä opetuksen tai koulutuksen järjestäjällä on valinnanvapaus päättää, tuottaako palvelut itse vai ostaako ne muilta toimijoilta vastaavalla tavalla kuin asia on jo säädetty voimassaolevassa laissa.

38. 36. Pidätekö maakuntien rahoituksen keräämiseksi esitettyjä valtion verojärjestelmän muutoksia hyväksyttävänä?

Ei vastauksia.

39. 37. Vapaamuotoiset huomiot verolaeista.

Ei vastauksia.

40. 38. Kunnallista henkilöstöä koskevan lainsäädännön soveltamisalaa ehdotetaan muutettavaksi koskemaan myös maakuntien henkilöstöä. Maakuntien työnantajaedunvalvontaa hoitaisi uudella lailla säädettävä Kunta- ja maakuntatyönantajat KT. Onko henkilöstön asemasta ja työnantajaedunvalvonnasta esitetty säädettäväksi tarkoituksenmukaisesti?

Ei vastauksia.

41. 39. Onko eläkkeiden rahoittamisesta esitetty säädettäväksi tarkoituksenmukaisesti?

Ei vastauksia.

42. 40. Vapaamuotoiset huomiot henkilöstön asemasta ja/tai työnantajaedunvalvonnasta sekä eläkkeistä.

Ei vastauksia.

43. 41. Miten arvioitte uudistuksen vaikuttavan oman taustaorganisaationne asemaan?

Ei vastauksia.

44. 42. Onko maakunnilla riittävät taloudelliset edellytykset suoriutua lakisäätteisistä tehtävistä uudistuksen voimaan tultua?

Ei vastauksia.

45. 43. Mihin aiheeseen/aiheisiin liittyvää valtakunnallista tukea katsotte tarvitsevanne sote- ja maakuntauudistusten alueelliseen toteutukseen (voitte valita usemman vaihtoehdon)?

Ei vastauksia.

46. 44. Muut vapaamuotoiset huomiot hallituksen esitysluonnoksesta.

Ei vastauksia.

47. 45. Yksilöidyt säädösmuutosehdotukset.

Vastaajien määrä: 1

- Koulukuraattorit ry esittää opiskeluhuollon psykologien ja kuraattorien hallinnolliseen sijoittumiseen liittyen lisättäväksi sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä esitetyn lain 7 §:ään, Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen kunnassa, kolme uutta momenttia:

Osana kunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistämistehtävää koulun ja oppilaitoksen sijaintikunta vastaa opiskeluhuollon psykologi- ja kuraattoripalvelujen järjestämisestä alueellaan sijaitsevien esi- ja perusopetusta, lukiokoulutusta ja ammatillista peruskoulutusta antavien oppilaitosten opiskelijoille heidän kotipaikastaan riippumatta.

Koulun ja oppilaitoksen sijaintikunnalla on velvollisuus järjestää psykologi- ja kuraattoripalvelut opiskelijoilleen yhdenvertaisesti myös silloin, kun koulutuksen järjestäjä on yksityinen tai valtio, jollei koulutuksen järjestäjä päättä järjestää näitä palveluja osittain tai kokonaan omana toimintanaan ja omalla kustannuksellaan. Oppilaitoksen sijaintikunta voi tukea koulutuksen järjestäjää psykologi- ja kuraattoripalvelujen järjestämisessä. Ulkomailla sijaitseva koulutuksen järjestäjä vastaa psykologi- ja kuraattoripalvelujen järjestämisestä omille opiskelijoilleen.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämistehtävä rahoitetaan kunnan peruspalvelujen valtionosuuden kautta.